

Stockholm 2023-12-15

Fi2023/02374

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen,
Enheten för skatteadministration,
skatteavtal och tullfrågor
103 33 Stockholm

Byggföretagens yttrande över SOU 2023:47 ”En utvecklad arbetsgivardeklaration”

Byggföretagen är de enskilda byggföretagens bransch- och arbetsgivarorganisation och organiserar ca 4 000 bygg-, anläggnings- och specialföretag.

Byggföretagen har tagit del av rubricerad utredning och önskar framföra följande synpunkter.

Generella synpunkter

Det är angeläget att utbetalningarna från välfärdssystemen är korrekta, både ur ett statsfinansiellt perspektiv och ur ett legitimitetsperspektiv. Lika viktig är dock att åtgärder för att bekämpa fusk och felaktigheter är effektiva och proportionerliga. Dessutom måste grundläggande krav på rättssäkerhet och skyddet för den personliga integriteten uppfyllas. Lagstiftaren måste också, i möjligaste mån, sträva efter att hitta åtgärder som inte ökar företagens administrativa börda.

Byggföretagen anser att utredningen i stort gjort kloka avvägningar mellan dessa intressen, och föreslagit åtgärder som har potential att få effekt på de problem som idag finns på välfärdsområdet.

Ett förslag som Byggföretagen sett mycket positivt på, men som inte finns med i utredning, är att företagen i arbetsgivardeklarationens huvuduppgift skulle ange antalet individer som företaget rapporterat in arbetsgivaravgifter för under aktuell period. Givet att denna uppgift blir offentlig skulle detta underlätta för företag som vill kontrollera att potentiella och befintliga affärspartners redovisar in arbetsgivaravgifter för de anställda som omfattas av svensk socialförsäkring. Uppgiften skulle också innebära att det blir lättare att få indikationer på att ett företag inte sköter sina åtaganden, och när ytterligare frågor avseende exempelvis socialförsäkringstillhörighet kan behöva ställas.

Förbättrad information till myndigheter som tar del av uppgifter på individnivå

Byggföretagen välkomnar den utvidgade möjlighet för Skatteverket att dela uppgifter med Försäkringskassan. Byggföretagen ser också positivt på förslaget att Skatteverket ska informera mottagande myndighet om eventuella ändringar

och tillägg i en individuppgift samt möjligheten för Skatteverket att markera ändringar av individuppgifter. Byggföretagen instämmer även i utredningens bedömning att Skatteverket inte i en särskild anteckning ska få lämna uppgift om att myndigheten misstänker att lämnad individuppgift är felaktig.

Ytterligare uppgifter på individnivå

Utredningen har analyserat och gjort bedömningen att det inte är lämpligt att utöka uppgiftslämnandet på individnivå med något av följande:

- Uppgifter om all slags frånvaro
- Frånvaro som beror på nedsatt arbetsförmåga
- Frånvaro som beror på frånvaro som kan ge rätt till närståendepenning
- Uppgift om arbetad tid respektive om period om utbetald ersättning
- Uppgift om förekomst av A1-intyg
- Uppgift om arbetstillstånd

Byggföretagen instämmer i utredningens analys och slutsatser avseende ovan nämnda uppgifter. Det är av stor vikt att inte arbetsgivarna åläggs administrativa bördor som ska kompensera för myndigheternas brist på samordning. Här krävs istället att myndigheterna arbetar tillsammans och samordnar sig bättre. Mycket betydelsefulla steg skulle vara att Försäkringskassan digitaliserar sin hantering av A1-intygen samt att Migrationsverket börjar använda systemet med samordningsnummer. Detta skulle underlätta, både för myndigheter och arbetsgivare, vid inhämtning av information avseende aktuell status gällande arbetstillstånd och socialförsäkringstillhörighet.

Särskilt om det utökande rapporteringsplikten

Det är angeläget att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet. Det kan dock ifrågasättas om regelverket bör utformas så att den huvudsakliga bördan landar på arbetsgivarna.

Missbruk av föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning torde framför allt vara hänförligt till enskilda individer. Trots detta är det arbetsgivaren som enligt det remitterade förslaget kommer åläggas ytterligare uppgiftsbörda, med tillhörande kostnader.

Den stora merparten av alla arbetsgivardeklarationer, och tillhörande individuppgifter, lämnas automatiskt via filöverföringar eller API-lösningar. Uppgifter om den anställdes frånvaro för vård av barn eller föräldraledighet torde i de flesta fall redan finnas i arbetsgivarens lönesystem, varför även denna uppgift med all sannolikhet kommer kunna lämnas automatiskt, i denna del instämmer Byggföretagen i utredningens slutsats. Eftersom lönesystemen måste

uppdateras och erbjuda en ytterligare tjänst (inlämning av frånvarouppgifter) är ett naturligt antagande att kostnaden för lönesystemen ökar. Att många arbetsgivare inte kommer få någon direkt ökad administration hänförlig till inlämnandet är inte detsamma som att arbetsgivaren inte får en ökad kostnad.

För de arbetsgivare som lämnar arbetsgivardeklaration med tillhörande individuppgifter via Skatteverkets e-tjänst, (ca 260 000 individuppgifter per månad) uppskattas kostnaden för den utökade uppgiftsskyldigheten av utredningen uppgå till drygt 27 000 000 kronor per år och ta cirka 104 000 timmar per år i anspråk. Vilka arbetsgivare dessa är har inte analyserats i utredningen, men ett inte orimligt antagande är att bland dessa finns många mindre och växande företag, där den administrativa bördan i dag redan är för stor och snarast bör minskas. Det kan även antas att i mindre företag är det inte en löneadministratör, utan företagaren själv, som gör rapporteringen till Skatteverket. Det innebär att ett antal av de uppskattade 104 000 timmarna tas från tiden som företagaren annars hade lagt på sin egentliga affärsverksamhet.

Direktivet till utredningen gav endast utrymme att göra en översyn om ytterligare uppgifter i arbetsgivardeklarationen kan motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen, varför någon djupare analys av alternativa regelförändringar inte gjorts. I den fortsatta beredningsprocessen är det därför viktigt att anlägga ett bredare perspektiv och ta i beaktande andra utredningar, såsom SOU 2022:31, Rätt och lätt – ett förbättrat regelverk för VAB och SOU 2023:52 Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen, som även dessa behandlar felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet. Utgångspunkten i den fortsatta beredningen måste vara att felaktiga utbetalningar ska motverkas utan att arbetsgivare riskera drabbas av onödiga pålagor.

Avslutningsvis kan konstateras att det är mycket viktigt att komma till rätta med problemet med felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet. Samtidigt är det inte rimligt att arbetsgivarna fullt ut ska behöva ta konsekvensen av enskilda personers felaktiga hantering eller missbruk av systemen, samt att Försäkringskassan inte klarar sitt granskningsuppdrag.

Frågor med anledning av detta remissvar kan ställas till Sofie Wilhelmsson Agrén, skatteexpert, sofie.wilhelmsson@byggforetagen.se alternativt 070-344 58 63.

BYGGFÖRETAGEN

Catharina Elmsäter-Svärd
Verkställande direktör